

مطالعات فرهنگی،
میدان کوانتوم
وروش پساکیفی

مجموعه روش‌شناسی‌های کمی و کیفی
زیر نظر احمد محمدپور – دانشگاه ماساچوست

۱. ضد روش: زمینه‌های فلسفی و رویه‌های عملی در روش‌شناسی کیفی. احمد محمدپور.
۲. روش در روش: درباره‌ی هویت فلسفی پارادایم‌ها در علوم انسانی. احمد محمدپور.
۳. فراروش: بنیان‌های فلسفی و عملی روش تحقیق ترکیبی در علوم اجتماعی و رفتاری. احمد محمدپور.
۴. پایایی. پاتریک میر. ترجمه‌ی مختار جعفری و توحید جعفرپور.
۵. روایی و سنجش روایی. کاترین اس. تیلور. ترجمه‌ی مختار جعفری و توحید جعفرپور.
۶. میتؤدناسی. (مبانی روش تحقیق به زبان کردی). احمد محمدپور.
۷. تجزیه و تحلیل داده‌های کیفی در مکس کیودی ای MAXQDA20. نافع باباصفری.
۸. مطالعات فرهنگی، میدان کوانتوم و روش پساکیفی. حامد طاهری کیا.

Cultral Studies, Qantom Field
and Postqualitative Method

Hamde Taheri Kia

© Logos Publications 2021

مطالعات فرهنگی،
میدان کوانتوم
وروش پساکیفی

حامد طاهری کیا

عضو هیئت علمی موسسه مطالعات فرهنگی و اجتماعی

سرشناسه: طاهری کیا، حامد، ۱۳۵۸-
عنوان و نام پدیدآور: مطالعات فرهنگی، میدان کوانتوم، و روش پساکیفی / حامد، طاهری کیا.
مشخصات نشر: تهران، لوگوس، ۱۳۹۹
مشخصات ظاهری: ۱۸۴ ص.
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۲۸۸-۳۷-۸
وضعیت فهرست‌نویسی: فیبا
یادداشت: کتابنامه: ص ۱۶۹-۱۷۸.
موضوع: علوم اجتماعی -- تحقیق -- روش‌شناسی
Social sciences -- Research -- Methodology
موضوع: مطالعات فرهنگی
موضوع: Cultural studies
رده‌بندی کنگره: H۶۲
رده‌بندی دیویی: ۳۰۰/۷۲
شماره کتاب‌شناسی ملی: ۶۱۱۹۰۵۷

مطالعات فرهنگی، میدان کوانتوم و روش پساکیفی

حامد طاهری کیا

ویراستار: مهدی وجدانی
طراح جلد: حسین راست‌منش
چاپ اول: ۱۴۰۰
شمارگان: ۴۰۰
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۲۸۸-۳۷-۸

تمامی حقوق این اثر محفوظ است. تکثیر یا تولید مجدد آن کلاً یا جزئاً، به هر شکل اعم از چاپ، فتوکپی، اسکن، صوت، تصویر یا انتشار الکترونیک بدون اجازه مکتوب از نشر لوگوس ممنوع است.

ایمیل: info@irlogos.com

تماس با مرکز پخش: ۰۹۰۲ ۱۵۴۰۰۴۲

فروشگاه برخط لوگوس: www.irlogos.com

فهرست

۱. مقدمه ۱
۲. روش پساکیفی ۳
- بازنمایی و فرابازنمایی ۲۳
- تفکر نموداری ۲۸
- وازایی نشانه‌ها ۳۶
- چرخش پساکیفی ۵۳
۳. میدان پژوهش به مثابه میدان کوانتوم ۶۵
- مطالعات فرهنگی، رؤیا و تخیل ۸۳
۴. ماده‌گرایی نوین و پدیده فرهنگی ۹۱
۵. طرحی از اصول پژوهش پساکیفی ۱۲۵
۶. حیات سیاسی بردها در دانشگاه: ۱۳۹
- بررسی پدیده عاملیت در برد تشکل‌های سیاسی دانشجویان ۱۳۹
- مقدمه ۱۴۱
- چارچوب نظری ۱۴۳
- بردها به مثابه سطحی برای اطلاع‌رسانی ۱۴۵
- فضای بردها به مثابه جغرافیای سیاسی ۱۵۴
- سیاست بصری و بردها به مثابه میدان‌های نبرد ۱۵۶
- بردها و نمایش هیجان ۱۶۱
- نتیجه‌گیری ۱۶۶
- منابع: ۱۶۹

۱. مقدمه

کتاب حاضر حاصل سه سال تلاش و پژوهش نظری پیرامون پارادیم فکری ای است که دامنه‌های آن از فلسفه تا مطالعات اجتماعی و فرهنگی را شامل می‌شود. در دنیای امروز، فیزیک کوانتوم دارای ابعاد کاربردی بسیار وسیعی است. فیزیک کوانتوم هستی‌شناسی و معرفت‌شناسی را درباره‌ ادراک جهان مطرح می‌کند که با اختلاف بسیار زیاد نسبت به ساختار معرفت‌شناسی فیزیک کلاسیک قرار دارد. در سال‌های اخیر بسیاری از دانشمندان علوم اجتماعی به ترکیب هستی‌شناسی و معرفت‌شناسی فیزیک کوانتوم با علوم اجتماعی پرداخته‌اند.

نتیجه‌ این ترکیب، چرخش‌های معرفت‌شناسانه گسترده‌ای در حوزه دانش علوم اجتماعی بوده است که با توجه به ابعاد گسترده موضوع نیاز است تا برای به‌روزرودن، آنها را در ادبیات علمی علوم اجتماعی ایران بررسی کنیم. به همین دلیل، انگیزه تالیف کتاب حاضر در انداختن رویکردهای جدید برآمده از هستی‌شناسی فیزیک کوانتوم برای پژوهشگر حوزه علوم اجتماعی ایران است.

روند کتاب بر پایه حوزه مطالعات فرهنگی است، زیرا مطالعات فرهنگی ظرفیت‌هایی را برای درگیر شدن با هدف کتاب ایجاد می‌کند. مطالعات فرهنگی رویکردی میان‌رشته‌ای دارد و

۲ مطالعات فرهنگی، میدان کوانتوم و روش پساکیفی
دامنه‌ای را می‌گسترده که می‌توان مسئله اجتماع را به واسطه آن دوباره به مسئله تبدیل کرد.
ویژگی این چنینی مطالعات فرهنگی بستری را آماده می‌کند که جنبه‌های جدیدی از مباحث
هستی‌شناسی و معرفت‌شناسی در آن ایجاد شود.

برای نیل به این هدف، کتاب از سه بخش تشکیل شده است. در بخش ابتدایی به روش
پژوهش پساکیفی که در پیوند با میدان کوانتومی است می‌پردازیم. شروع کتاب با بحث روش
پژوهش سبب می‌شود جهت معرفت‌شناسی و بخش انضمامی که پژوهشگر به شکل‌های
مختلف با آن درگیر است مقدمه‌ای برای ورود به بحث هستی‌شناسی شود.

بخش دوم، ادامه بحث روش پژوهش پساکیفی است اما تلاش می‌شود که مفهوم پژوهش
به مثابه میدان پژوهش را به میدان کوانتوم پیوند بزند. ضرورت پیوند زدن میدان کوانتوم به
میدان پژوهش بر اساس تعریفی هستی‌شناسی است که میدان پژوهش را ترکیبی از نیروهای
شکل‌دهنده پدیده در نظر می‌گیرد. میدان پژوهش حاصل جریان تأثیرگذاری و تأثیرپذیری
متقابل نیروهای تشکیل‌دهنده پدیده و درهم‌تنیده شدن آنهاست که به فضا و زمان جنبه
مادی می‌بخشد. بنابراین، میدان پژوهش حاصل نیروهایی است که پدیده را تشکیل داده
است و جریان تأثیرگذاری متقابل آنها میدان پژوهش را حرکت می‌دهد.

در بخش سوم و آخر، آنچه از روش پساکیفی و هستی-معرفت‌شناسی کوانتوم به دست
آمده است را در قالب پارادایم ماده‌گرایی نوین قرار می‌دهیم. ماده‌گرایی نوین دغدغه بازگشت
به ماهیت پدیده و تبدیل دوباره آن به مسئله است. بنابراین، ما به پیوند پارادایم ماده‌گرایی
نوین و مطالعات فرهنگی خواهیم پرداخت تا امکان تبدیل پدیده فرهنگی به مسئله را برای
مطالعات فرهنگی دوباره ایجاد کنیم و بتوانیم با سویه هستی‌شناسی و معرفت‌شناسی آن
رویارو شویم.